

TARTALOM

BEVEZETÉS

TANKÖNYVHASZNÁLAT	9
-------------------------	---

A MODERNSÉG FORDULATA A VILÁGIRODALOMBAN

Emily Brontë	10
<i>Üvöltő szelek</i> – részletek (Borbás Mária fordítása)	10
Gustave Flaubert	11
<i>Bovaryné</i> – részletek (Gyergyai Albert fordítása).....	11
Émile Zola: <i>Nana</i> – részletek (Vajthó László fordítása)	12
Lev Nyikolajevics Tolsztoj: <i>Anna Karenina</i> – részletek (Németh László fordítása)	13
Lev Nyikolajevics Tolsztoj	15
<i>Ivan Iljics halála</i> . 12. fejezet (Szöllőssy Klára fordítása)	15
Láng Zsolt: <i>Kovács Emma születése</i> . 12. fejezet	16
Fjodor Mihajlovics Dosztojevskij: <i>Bűn és bűnhődés</i> – részletek (Görög Imre és G. Beke Margit fordítása)	18
Henrik Ibsen	21
<i>Nóra</i> . Harmadik felvonás – részlet (Németh László fordítása)	21
Anton Pavlovics Csehov	23
<i>Sirály</i> . Második felvonás – részlet (Makai Imre fordítása)	23
Borisz Akunyin: <i>Sirály</i> . Első felvonás – részlet (Molnár Angelika fordítása)	26
Charles Baudelaire	27
<i>Kapcsolatok</i> (Szabó Lőrinc fordítása)	27
<i>Megfelelések</i> (Tornai József fordítása)	28
<i>Egy dög</i> (Szabó Lőrinc fordítása)	28
Paul Verlaine	30
<i>Költészettan</i> (Kosztolányi Dezső fordítása)	30
<i>Őszi chanson</i> (Tóth Árpád fordítása)	30
Arthur Rimbaud	31
<i>A magánhangzók szonettje</i> (Tóth Árpád fordítása)	31
<i>Kóborlásaim</i> (Radnóti Miklós fordítása)	32
Rainer Maria Rilke	32
<i>Archaikus Apolló-torzó</i> (Tóth Árpád fordítása)	32
Charles Baudelaire: <i>Az albatrosz</i> (Tóth Árpád fordítása)	33
Stéphane Mallarmé: <i>E szűz, e szertelen</i> (Somlyó György fordítása)	33

A MAGYAR ROMANTIKÁTÓL A MODERNSÉGIG

Arany János	34
<i>Toldi estéje</i> – részletek	34
Első ének – részlet	34
Hatodik ének – részlet	35
Harmadik ének – részlet	36
Hatodik ének – részlet	38
<i>Letészem a lantot</i>	39
<i>Ősszel</i>	40
<i>Írószobám</i>	42
Bertók László: <i>Platón benéz az ablakon</i>	42
<i>Kertben</i>	43
<i>Az örök zsidó</i>	44
<i>Ágnes asszony</i>	45
Orbán János Dénes: <i>Egy ballada redukciója</i>	47
<i>Szondi két apródja</i>	47
<i>Tengeri-hántás</i>	49
<i>Epilogus</i>	51
<i>A rab gólya</i>	52
<i>Visszatekintés</i>	53
<i>Mindvégig</i>	54
<i>Vojtina Ars poétikája</i> – részlet	55
<i>Naturam furcâ expellas...</i>	56
<i>Tamburás öreg úr</i>	56
Madách Imre	58
<i>Az ember tragédiája</i> – részletek	58
Első szín – részlet	58
Tizenötödik szín – részletek	62
Mikszáth Kálmán	65
A bágyi csoda	65
Szegény Gélyi János lovai	68
Új Zrínyiász	63
III. fejezet. <i>A híres szalmaláng</i> – részletek	71
Esterházy Péter: <i>A megoldás</i>	73
Greccsó Krisztián: <i>Pletykaanyu</i> – részlet	74
Bródy Sándor: <i>Rembrandt eladja a holttestét</i>	74
Vajda János	78
<i>Húsz év múlva</i>	78
<i>Nádas tavon</i>	79

AZ AVANTGÁRD MODERNSÉG IRODALMÁBÓL

Guillaume Apollinaire	80
<i>Égőv</i> – részlet (Radnóti Miklós fordítása)	80
<i>Búcsú</i> (Vas István fordítása)	82
Filippo Tommaso Marinetti: <i>Óda a verseny-automobilhoz</i> – részlet (Kosztolányi Dezső fordítása)	82
Vlagyimir Vlagyimirovics Majakovszkij: <i>Nadrágra bújt felhő</i> – részlet (Eörsi István fordítása)	83
Albert Ehrenstein: <i>Bánat</i> (Károlyi Amy fordítása)	84
Kassák Lajos: <i>Éposz Wagner maszkjában</i> – részlet	85
Kassák Lajos: <i>Májusi tánc</i> – részlet	85
Kassák Lajos: <i>1919. március</i> – részlet	85
Paul Éluard: <i>Szemed íve</i> (Rónay György fordítása)	86
<i>A megsebzett galamb és a szökőkút</i> (Radnóti Miklós fordítása)	87
Kassák Lajos	88
<i>Mesteremberek</i>	88
Walt Whitman: <i>Hallom Amerika dalát</i> (Szabó Lőrinc fordítása)	88
<i>A ló meghal a madarak kirepülnek</i> – részletek	89
Tamkó Sirató Károly: <i>Nem kellesz</i>	95

ÉLETMŰVEK A KLASSZIKUS MODERNSÉG MAGYAR IRODALMÁBÓL

Ady Endre	96
<i>A fekete macska</i>	96
<i>Góg és Magóg fia vagyok én...</i>	96
Domján Veronika: <i>Góg és Magóg kölyke vagyok én</i>	97
<i>Új Vizeken járok</i>	97
<i>Héja-nász az avaron</i>	98
<i>A vár fehér asszonya</i>	98
<i>Meg akarlak tartani</i>	98
<i>A Tisza-parton</i>	99
<i>A Hortobágy poétája</i>	99
<i>A lelkek temetője</i>	99
<i>A magyar Ugaron</i>	100
<i>A Gare de l'Esten</i>	100
<i>A Szajna partján</i>	101
Szabolcska Mihály: <i>A Szajna partján</i>	101
<i>Harc a Nagyúrral</i>	102
Karinthy Frigyes: <i>Ady Endre: Moslék-ország</i>	102
<i>Az ős Kaján</i>	103
<i>A magyar Messiások</i>	104

Kovács András Ferenc: <i>Új magyar Messiások</i>	104
<i>A Sion-hegy alatt</i>	105
<i>Istenhez hanyatló árnyék</i>	106
<i>A bölcsesség áldozása</i>	106
Nemes Nagy Ágnes: <i>Ekhnáton jegyzeteiből</i>	107
Ferencz Győző: <i>Az én istenem</i>	107
<i>Kocsi-út az éjszakában</i>	108
<i>Száz búségű húség</i>	108
<i>Síjja régi babonának</i>	109
Kemény István: <i>Búcsúlevél – részlet</i>	110
<i>Hunn, új legenda</i>	110
<i>Ésaiás könyvének margójára</i>	112
<i>Krónikás ének 1918-ból</i>	113
<i>Az eltévedt lovas</i>	113
<i>Emlékezés egy nyár-éjszakára</i>	114
<i>Őrizem a szemed</i>	115
<i>Cifra szűrőmmel betakarva</i>	115
<i>Nézz, Drágám, kincseimre</i>	116
Babits Mihály	117
<i>In Horatium</i>	117
<i>A lírikus epilógja</i>	118
<i>Fekete ország</i>	118
<i>Messze... messze...</i>	119
Kovács András Ferenc: <i>Messzebb... Messzebb... – részlet</i>	120
Karinthy Frigyes: <i>Babits Mihály: Futurum exactum</i>	121
Karinthy Frigyes: <i>Babits Mihály: Antik szerelem</i>	121
<i>Esti kérdés</i>	122
<i>Húsvét előtt</i>	124
<i>Örökkék ég a felbők mögött – részlet</i>	126
<i>Cigány a siralomházban</i>	127
<i>Régen elzengtek Sappho napjai</i>	127
<i>Psychoanalysis Christiana</i>	128
<i>A hazugságok paradicsoma – részlet</i>	130
<i>A „kutya”</i>	131
<i>Ádáz kutyám</i>	133
<i>Mint a kutya silány házában...</i>	134
<i>Csak posta voltál</i>	136
<i>Mint különös hírmondó...</i>	137
<i>Balázsolás</i>	138
<i>Ősz és tavasz között</i>	140

<i>Jónás könyve</i>	141
Első rész	141
Második rész	143
Harmadik rész	145
Negyedik rész	148
<i>Jónás imája</i>	150
Kosztolányi Dezső	151
<i>Mint aki a sínek közé esett...</i>	151
<i>Menj, kisgyerek.</i>	152
<i>Mostan színes tintákról álmodom.</i>	152
Schein Gábor: <i>Ha rajzolnék</i>	153
<i>A rút varangyot véresen megöltük.</i>	154
Hajnóczy Péter: <i>Ki a macska?</i>	154
Karinthy Frigyes: <i>Kosztolányi Dezső: „A szegény kis trombitás szimbolista klapec nyöszörgései” című ciklusból</i>	156
<i>Boldog, szomorú dal</i>	156
Tóth Krisztina: <i>Készenléti dal</i>	157
<i>Őszi reggeli</i>	158
Gellén-Miklós Gábor: <i>Számadás</i>	159
Meliorisz Béla: <i>Ősz és reggel is</i>	159
<i>Halotti beszéd</i>	159
<i>Hajnali részegség</i>	161
<i>Kétségbeesés</i>	164
Fodor Ákos: <i>Szám-adás</i>	164
<i>Ének a semmiről</i>	165
<i>A vendég</i> – részlet	166
Ady Endre: <i>Nem féleltem magamnak</i>	167
Kovács András Ferenc: <i>Kompletórium</i>	167
<i>Pacsirta</i>	168
Tizedik fejezet – részlet	168
Tizenharmadik fejezet – részlet	169
<i>Fürdés</i>	170
<i>Esti Kornél</i>	175
Esterházy Péter: <i>Esti – Hajnali bilincs</i>	177

A KORSZAK MAGYAR PRÓZAIRODALMÁBÓL

Móricz Zsigmond	178
<i>Tragédia</i>	178
<i>Barbárok</i>	181
<i>Az Isten háta mögött. 6. fejezet</i> – részlet	191
Grecsó Krisztián: <i>Tánciskola</i> – részlet	192

Krúdy Gyula	193
<i>Duna mentén</i>	193
Márai Sándor: <i>Szindbád hazamegy</i> – részlet	195
James Joyce: <i>Ulysses</i> . 2. epizód – részletek (Szentkuthy Miklós fordítása)	196
<i>A hídon – Negyedik út</i>	197
Marcel Proust: <i>Az eltűnt idő nyomában</i> . <i>Swann</i> – részlet (Gyergyai Albert fordítása)	199
Kafka Margit	200
<i>Színek és évek</i> – részletek	200
<i>A Kirilláné múltja</i>	203
Csáth Géza	208
<i>A varázsló kertje</i>	208
<i>Ópium</i> – <i>Egy idegorvos levelesládájából</i> – részletek	211
Tolnai Ottó: <i>árvacsáth</i> (103)	212
Tolnai Ottó: <i>árvacsáth</i> (104)	212
Karinthy Frigyes	213
<i>Mint vélgaban</i>	213
Weöres Sándor: <i>Táncdal</i> – részlet	215

LÍRA A NYUGAT-KÁNON PEREMÉN

Juhász Gyula	216
Gulácsy Lajos: <i>Az egynapos hó (Édeskés história)</i>	216
<i>Gulácsy Lajosnak</i>	216
Weöres Sándor: <i>Dalok Na Conxy Pan-ból</i> – részletek	219
Nagy Gáspár: <i>A tél elé</i>	220
Petri Csathó Ferenc: <i>Itt maradni</i>	220
Kormos István: <i>Nakonxipánban hull a hó</i>	221
<i>Tiszai csönd</i>	223
<i>Magyar táj, magyar ecsettel</i>	223
<i>Tápai lagzi</i>	224
<i>A tápai Krisztus</i>	224
<i>Anna örök</i>	225
Tóth Krisztina: <i>Óda az ötvenes férfiakkhoz</i>	225
Vas István: <i>Óda a tegnapi asszonyokhoz</i>	226
Tóth Árpád	228
<i>Esti sugárkoszorú</i>	228
<i>Elégia egy rekettyebokorhoz</i>	229
Füst Milán	230
<i>Önarckép</i>	230
Somlyó György: <i>Füst Milán</i>	231
Kovács András Ferenc: <i>Füstölgések</i>	231